

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

RNDr. Eva Lukačeková

Prepojenie vzdelávania na SOŠ s potrebami praxe

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov
2015

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS: RNDr. Eva Lukačeková

Kontakt na autora: Súkromná stredná odborná škola, Hviezdoslavova 11, Bardejov
evalukacekova@centrum.sk

Názov OPS: Prepojenie vzdelávania na SOŠ s potrebami praxe

Rok vytvorenia OPS: 2015
XIII. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: PaedDr., Mgr. Tatiana Sotáková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

odborné vzdelávanie, ciele vyučovania, projektové vyučovanie, projekt

Anotácia

V svojej práci opisujem námety a postup pri realizácii projektov zameraných na prepojenie odborných predmetov v učebnom odbore kaderník s praktickým vyučovaním a ich využitie v praxi. Práca je zameraná na opis skúseností s realizáciou projektového vyučovania v rámci vyučovacieho predmetu technológia, v učebnom odbore kaderníčka. Pri riešení projektu žiaci využívali teoretické vedomosti a praktické zručnosti, získané v rámci vyučovania odborných predmetov a informatiky. Riešenie projektu umožnilo žiakom lepšie chápať praktický význam učiva.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Aktivizujúce metódy vo výučbe odborných predmetov	147/2010 – KV
Metódy a formy práce podporujúce rozvoj myslenia a kreativity žiakov	1371/2014-KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 CIELE VYUČOVANIA ODBORNÝCH PREDMETOV	7
1.1 Projektové vyučovanie v odbornom vzdelávaní	8
1.2 Fázy projektového vyučovania	9
2 ODBORNÉ PREDMETY V UČEBNOM ODBORE KADERNÍK	11
2.1 Projektová úloha pre žiakov 1. ročníka	11
2.2 Realizácia projektu Pracovisko kaderníka	13
2.3 Projektová úloha pre žiakov 2. ročníka	17
2.4 Realizácia projektu Zmenáreň	18
2.5 Projektová úloha pre žiakov 3. ročníka	24
2.6 Realizácia projektu Návrh a realizácia náročného účesu	25
ZÁVER	30

ÚVOD

V posledných rokoch stále viac rezonuje dopyt po kvalifikovaných odborníkoch, na ktorých sa kladú stále vyššie nároky nielen na vzdelanie, ale aj na prispôsobenie sa reálnemu svetu. Absolventi odborných škôl majú niekoľko možností, ako budú pokračovať v svojom živote ďalej. Úlohou odborných škôl je, aby svojich žiakov pripravovala na pracovnú činnosť podľa toho, aký odbor si zvolili tak, aby spĺňali požiadavky trhu, ale aj škôl v prípade ďalšieho štúdia. Aby absolvent odbornej školy mal takéto schopnosti a zručnosti musí sa týmto požiadavkám prispôbiť aj jeho vzdelávanie. To znamená, že sa musí upraviť nielen obsah ale aj spôsob vzdelávania odborných predmetov.

Podľa Koleničovej (2004) neustále aktuálnou zostáva otázka spôsobov vyučovania a nadobúdania vedomostí a zručností. Informačný boom dnešnej doby sa nezastavil, práve naopak, dnešný človek je priam „zamorený“ novými poznatkami. Iste, je problém vybrať z tohto množstva práve tie najpotrebnejšie, ktoré majú byť zahrnuté do učebných osnov a zároveň prinášať osoh a využitie v praxi. No ak je takýto výber poznatkov problémom, čo potom spôsoby, cesty „dopravenia“ informácií k žiakom? Toto bremeno leží na pleciach učiteľov. Práve oni musia dbať, aby učivo bolo podané čo najzrozumiteľnejšie, aby vzbudilo záujem žiakov, musia získať pozornosť a motivovať žiakov.

Moja práca si kladie za cieľ informovať učiteľov odborných predmetov o využití projektového vyučovania na strednej odbornej škole. Mojm cieľom bolo spracovať materiály a námety na vyučovanie odborného predmetu Technológia, aby čo najlepšie podporovali motiváciu a osobné zapojenie žiakov do vyučovacieho procesu. V teoretických východiskách sa venujem cieľom odborného vzdelávania, ktoré vedú k zlepšeniu úrovne odborného vzdelávania na stredných školách. V praktickej časti práce popisujem využitie projektového vyučovania pri vyučovaní odborných predmetov. Cieľovou skupinou sú žiaci strednej odbornej školy, učebný odbor kaderník.

Vyberala som moderné vyučovacie metódy, aby som zvýšila odbornú úroveň a špecifické zručnosti žiakov v danej oblasti s cieľom priblížiť im zvolené povolanie, rozvíjať vkus a estetické cítenie. Projektovým vyučovaním sa usilujem prekonať nedostatky tradičného vyučovania, ako je izolovanosť vedomostí a ich odtrhnutie od životnej praxe, pamäťové učenie a nízka motivácia žiakov. Hlavným prínosom projektového vyučovania je, rozvoj tvorivosti, podpora preberania zodpovednosti žiakov za svoju prácu, ale i za prácu skupiny, rozvoj komunikácie a sebakritiky v hodnotení. Projektové vyučovanie umožňuje žiakom spracovávať komplexné úlohy, riešiť problémy spojené s realitou, žiaci môžu využiť nadobudnuté vedomosti aj v praktickom živote. K veľkým prínosom projektového vyučovania patrí aj to, že žiaci sa učia organizovať si svoju prácu, plánovať čas a pracovať s viacerými informačnými zdrojmi.

K hlavným prínosom OPS patrí tvorba didaktického materiálu, ktorá učiteľom odborných predmetov poskytne námety, ako zatriktívniť, oživiť, vyučovacie hodiny. Chcem poukázať na možnosti, ktoré má učiteľ odborných predmetov pri výbere vhodných aktivizujúcich vyučovacích metód, tak aby mohol uplatniť svoje pedagogické majstrovstvo na to, aby jeho práca vo výchovno-vzdelávacom procese bola úspešná.

Ak žiaci získajú už na strednej škole schopnosť vstúpiť aktívne do pracovných procesov, je väčší predpoklad ich uplatnenia sa na trhu práce. Učiteľ odborných predmetov musí zabezpečiť súlad medzi vedomosťami, schopnosťami a zručnosťami poskytovanými školou a požiadavkami trhu práce.

1 CIELE VYUČOVANIA ODBORNÝCH PREDMETOV

Cieľ vyučovania je jedným z kľúčových didaktických kategórií, ktorý vymedzuje účel výučby a hlavne výstup, výsledok výučby. Cieľom vyučovania sa rozumie zamýšľaný a očakávaný výsledok, ku ktorému smeruje učiteľ v súčinnosti so žiakmi. V súlade so súčasným trendom ho môžeme charakterizovať aj ako dosahované kompetencie žiakov. Tie sú sformulované vo vzdelávacích programoch a predmetových kurikulumách. Pri konkretizácii cieľov jednotlivých odborov sa vychádza z požiadaviek obsahu učiva a požiadaviek na rozvoj osobnosti.

Ciele vyučovania sú konkretizované v učive a rozvíjajú osobnosť žiaka v oblastiach:

- kognitívnej: vedomosti, zručnosti, návyky, rozvoj schopnosti, tvorivosť,
- afektívnej: rozvoj citov, sebvýchova, hodnotová orientácia, socializácia, sebahodnotenie, empatia, komunikačné schopnosti,
- psychomotorickej: pohybové zručnosti, práca s nástrojmi.

Cieľom odborného vzdelávania je pripraviť žiaka na úspešný, zmysluplný a zodpovedný osobný, občiansky a pracovný život. Ako učiteľ postupuje pri vyučovaní odborných predmetov, aby dosiahol vytýčené ciele je faktor, ktorý vo veľkej miere ovplyvní aj zaradenie rôznych aktivizujúcich metód do vyučovacieho procesu. Jednou z možností, ako čo najviac zapojiť žiakov do riešenia praktických úloh, alebo situácií, je využitie projektového vyučovania vo vyučovacom procese.

Ak sa rozhodneme využívať pri vyučovaní odborných predmetov projektovú metódu je potrebné stanoviť základné ciele, ktoré by mali vychádzať zo všeobecných kľúčových kompetencií, doplnených o odborné kompetencie. Všeobecné kompetencie vyplývajú z kvalifikačných požiadaviek a predpokladov na uplatnenie absolventov a odborné kompetencie sú rozpracované v školských vzdelávacích programoch jednotlivých odborov. Koncepcia kompetencií vychádza zo spoločne uznávaných predstáv spoločnosti o tom, ktoré spôsobilosti jednotlivca prispievajú k jeho spokojnému a úspešnému životu. Aby boli kompetencie kľúčové, musia byť pre jednotlivca i celú spoločnosť nevyhnutné a prospešné. Sú to kompetencie nevyhnutné pre kvalitný život. Kompetencie majú byť zakomponované do cieľov, výstupov výučby každého predmetu.

Projektové vyučovanie je možné využiť pri rozvoji kľúčových kompetencií:

- rozvíjanie poznávacích a učebných kompetencií,
- rozvíjanie komunikačných kompetencií,
- rozvíjanie kompetencií v oblasti IKT,
- rozvíjanie sociálnych kompetencií,
- rozvíjanie praktických návykov a zručností,
- rozvíjanie hodnotenia a sebahodnotenia.

Projektové vyučovanie patrí aj k vhodným formám realizácie tzv. prierezových tém, ktoré sú povinnou súčasťou obsahu vzdelávania:

- mediálna výchova,
- osobnostný a sociálny rozvoj,
- ochrana života a zdravia,
- tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

Dopyt po vybraných profesiách priamo od zamestnávateľov tlačí na odborné školy, aby prispôbovali obsah a ciele výučby tak, aby boli vhodné najmä pre prax. Na Slovensku odštartoval projekt zameraný na zlepšenie úrovne odborného vzdelávania. Národný projekt: ROZVOJ STREDNÉHO ODBORNÉHO VZDELÁVANIA si kladie za cieľ zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy na stredných odborných školách a prepojiť odborné vzdelávanie a prípravu na odborných školách s potrebami zamestnávateľov. V národnom projekte sa pozornosť sústreďuje na tri kľúčové oblasti:

1. Obsahová prestavba vzdelávania na SOŠ s využitím inovatívnych metód a výučby.
2. Prepojenie vzdelávania na SOŠ s potrebami praxe za účasti zástupcov profesijných a stavovských organizácií.
3. Podpora kariérového poradenstva na SOŠ za účelom orientácie žiaka na potreby praxe.

Výsledky projektu majú dlhodobý a preventívny efekt na zníženie nezamestnanosti mladých ľudí. (http://rsov.sk/o_projekte)

1.1 Projektové vyučovanie v odbornom vzdelávaní

Vzdelávacie programy strednej odbornej školy sú zamerané predovšetkým na výkon povolání a odborných činností. Stredná odborná škola zabezpečuje žiakom teoretické a praktické vyučovanie a práve odborné predmety poskytujú učiteľom vhodný priestor, kde sa dá veľmi dobre využiť a aplikovať metóda projektového vyučovania.

Projektové vyučovanie môžeme charakterizovať ako koncepciu, ktorej hlavnou metódou vyučovania je projektová metóda a využívanie projektov tvorí jej hlavnú časť.

Podstatu projektového vyučovania vymedzujú tieto princípy:

- riešenie praktických úloh z reálneho života, priblíženie školy k životu,
- využívanie medzipredmetových vzťahov,
- ovládanie odbornej terminológie ako podmienka riešenia praktických úloh,
- tímová práca, žiaci sú súčasťou tímu, spoločne riešia problémy, odovzdávajú si skúsenosti,
- praktická aplikácia, žiaci pracujú s konkrétnymi údajmi, ktoré sami získali,
- vlastné tempo práce, žiak si môže zvoliť individuálne tempo práce, učí sa organizovať svoju prácu, plánovať si jednotlivé činnosti,
- zodpovednosť, projektová práca rozvíja zmysel pre osobnú zodpovednosť, svedomitosť, dôslednosť, samostatnosť,
- komunikácia, tímová práca rozvíja komunikačné schopnosti žiakov,
- tvorivosť, zaujímavé a tvorivé prostredie podporuje rast osobnosti žiaka,
- sebareflexia, projektová práca pomáha rozvíjať hodnotiace myslenie,
- sociálnosť, projektová práca upevňuje demokraciu, toleranciu, kooperáciu,
- prezentačné schopnosti, žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu, obhájiť a zdôvodniť svoje názory a diskutovať o nich. (Orbánová, Velichová, 2012)

Kognitívne ciele pri projektovom vyučovaní môžeme priblížiť Bloomovou taxonómiou cieľov s charakteristickými aktívnymi slovesami:

- Vytvoriť - vytvoriť, zostaviť, skonštruovať, modifikovať, kombinovať, organizovať, predpovedať.
- Vyhodnotiť - zhodnotiť, vyvodiť, obhájiť, vyvrátiť, argumentovať, posúdiť, uviesť výhody a nevýhody.

- Analyzovať - analyzovať, urobiť rozbor, špecifikovať, rozčleniť, porovnať, vysvetliť prečo, rozlíšiť, posúdiť vierohodnosť získaných informácií.
- Aplikovať - použiť, vytvoriť, riešiť, vypočítať, vyhľadať, vybrať, roztriediť, editovať údaje, použiť vhodný nástroj na riešenie problému.
- Porozumieť - popísať vlastnými slovami, stručne vyjadriť, vysvetliť, ilustrovať, interpretovať, spracovať informácie.
- Zapamätať si - vymenovať, uviesť zoznam, definovať, popísať, reprodukovať, vyhľadať informácie, uložiť informácie.

(www.pdf.umb.sk/~lrovnanova/taxonomia_ciele_Anderson.pdf)

1.2 Fázy projektového vyučovania

Podľa Maňáka (2001) „*riešenie projektu je jedna z aktivizujúcich spôsobov realizácie žiaka vo vzdelávacom procese. Aktivizáciou rozumieme podnecovanie žiakov k uvedomelej učebnej činnosti. Práca, ktorú vynakladajú žiaci pre spracovanie projektu formou samostatnej práce, je aktívna. Nesmeli žiaci, ktorým sa nedarí vystupovať pred celou triedou, sa často ľahšie nechajú presvedčiť k aktívnej práci v skupine.*“

Pri realizácii projektu sa obvykle postupuje v niekoľkých krokoch alebo fázach. Podľa Tureka (1997) priebeh riešenia projektu môžeme rozčleniť do štyroch fáz:

1. Stanovenie cieľa - zaistenie vhodnosti a realizovateľnosti zámeru, motivácia žiakov, ktorí by sa mali s cieľom stotožniť. Príprava a plánovanie projektového vyučovania musí byť súčasťou prípravy učiteľa na vyučovanie. Dôležitým momentom v príprave je stanovenie cieľov. V nadväznosti na vzdelávacie ciele je potrebné zvoliť situácie, ktoré pre žiakov predstavujú skutočný problém, môžu to byť situácie vychádzajúce z okolitého sveta žiakov s orientáciou na ich záujmy alebo činnosti zamerané prakticky, smerujúce k využiteľnosti v živote a práci. Spolu s cieľmi projektu učiteľ stanovuje aj zručnosti, ktoré bude žiak využívať.
2. Vytvorenie plánu projektového vyučovania – učiteľ prediskutuje so žiakmi tému projektu a činnosti spojené s riešením projektu. Výsledný plán je vhodné vyvesiť v triede. Taktiež učiteľ prediskutuje so žiakmi materiálne zabezpečenie projektu, finančné zabezpečenie projektu, časový harmonogram a kontrolné etapy riešenia projektu a spôsob vyhodnotenia úspešnosti riešenia projektu - určí sa výsledok projektu. Pri plánovaní treba pamätať, že každá činnosť musí byť dokončená, preto je nutné zvážiť, koľko času žiak potrebuje na vyhotovenie projektu. V tejto fáze je veľmi dôležitá motivácia k pozitívnemu postojú k práci na projekte.
3. Realizácia projektu - realizácia naplánovaných aktivít žiaci vyhľadávajú a zhromažďujú potrebné informácie, využívajú obrázky a fotografie, uskutočňujú pozorovania, merania, vytvárajú dokumentáciu, vyrábajú rôzne predmety, zostrojujú modely, hrajú rôzne role, organizujú exkurzie a experimentujú. Pri riešení projektu žiaci pracujú samostatne. Učiteľ je v pozadí, pozoruje ich prácu a vyhodnocuje činnosti, ktoré vykonávajú.
4. Vyhodnotenie uskutočneného projektu – žiaci zverejňujú určitou formou výsledky svojej práce, hodnotenie podáva informácie, či žiak správne pochopil učivo, či vie s nadobudnutými informáciami pracovať a rozumne ich používať. Hodnotenie úspešnosti projektu prebieha spoločne v dvoch formách – hodnotenie žiakov a hodnotenie učiteľa.

Z časového hľadiska projekty rozdeľujeme na:

- krátkodobé - dve až niekoľko hodín,
- strednodobé - jeden až dva dni,
- dlhodobé - projektový týždeň, raz za rok,
- mimoriadne dlhodobé - niekoľko týždňov prípadne mesiacov, obvykle prebieha súbežne s riadnou výučbou.

Podľa cieľa projekty rozdeľujeme na:

- problémové - účelom je riešenie zadaného problému,
- konštrukčné - účelom je vytvorenie niečoho nového,
- hodnotiace - účelom je skúmanie a porovnávanie,
- nácvikové - účelom je nacvičenie určitých zručností.

Ďalej autori (Petrašková, 2007; Kratochvílová, 2006; Turek, 2005;) rozdeľujú projekty podľa týchto kritérií:

Podľa toho, kto projekt navrhuje:

- spontánne – vychádzajú z potrieb a záujmov žiakov,
- umelo pripravované – pripravené učiteľom,
- kombinované – navrhnuté spoločne učiteľ – žiak.

Podľa spôsobu voľby témy

- štruktúrovaný – žiak dostane určitú tému,
- neštruktúrovaný – žiak si volí tému sám.

Podľa šírky zamerania:

- jednopredmetový – téma je v rámci jedného vyučovacieho predmetu,
- viacpredmetový – téma sa prekrýva s viacerými predmetmi.

Podľa veľkosti riešiteľského kolektívu:

- individuálne,
- kolektívne: skupinové, triedne, ročníkové, školské, medziškolské, regionálne, medzinárodné.

Podľa prostredia projektu:

- školské,
- domáce,
- kombinované.

Podľa spôsobu organizácie vyučovania:

- jednopredmetové,
- projekty v rámci príbuzných predmetov,
- mimo výučby predmetov,
- namiesto predmetov.

2 ODBORNÉ PREDMETY V UČEBNOM ODBORE KADERNÍK

Príchod žiakov na strednú školu nie je jednoduchý. Okrem zmeny prostredia, kolektívu a vyučujúcich pribúdajú na strednej odbornej škole aj nové odborné predmety, ktoré sa stávajú kľúčové pre vzdelávanie na odbornej škole s predpokladom pripraviť absolventa na praktickú činnosť. Medzi hlavné ciele vyučovania odborných predmetov na strednej odbornej škole v učebnom odbore kaderník, ktoré sú stanovené v štátnom vzdelávacom programe pre ISCED 3C a rozpracované v školskom vzdelávacom programe patria predmety: Materiály, Technológia, Odborné kreslenie, Odborný výcvik, Ekonomika, Psychológia a spoločenská komunikácia.

Povolanie kaderníčky je kreatívne, náročné a zodpovedné remeslo, pri ktorom sú všetky služby poskytované individuálne jednotlivým zákazníčkam. Z toho dôvodu je potrebné pri odbornom vzdelávaní kaderničok zamerať sa na:

- Odborné vedomosti a zručnosti: ovládanie všetkých pracovných techník, poznatky o výrobkoch a ich zložení, poradenstvo, vkus.
- Zovňajšok kaderníčky: vzhľad kaderníčky, hygiena.
- Osobnosť kaderníčky: zdvorilosť, priateľskosť, trpezlivosť, diskretnosť, takt, spoľahlivosť, spoločenská etiketa.

2.1 Projektová úloha pre žiakov 1. ročníka

Navrhovaný projekt je určený žiakom 1. ročníka denného štúdia učebného odboru kaderník v predmete technológia. Predmet má týždenný počet hodín stanovený na 2 a celkový počet hodín na 66. Projekt som navrhla v rámci tematického celku s názvom: **Pracovisko kaderníka**, teda miesto, kde kaderník vykonáva svoje povolanie. Žiaci sa zoznámia s pracoviskom, používaným náradím v kaderníctve, bezpečnosťou a hygienou pri práci, úpravou zovňajšku kaderníčky, pretože zákazníčky očakávajú upravenú a príjemnú kaderničku, ktorá sa im plne venuje a je pre svoje zákazníčky určitým vzorom.

Názov projektu: **Dobré kaderníctvo sa pozná na prvý pohľad**

Vyučovací predmet: Technológia

Realizácia: 1. ročník, učebný odbor kaderník

Typ projektu: podľa cieľa: problémový
podľa časovej dĺžky: krátkodobý – 7 vyučovacích hodín
podľa navrhovateľa: kombinovaný
podľa miesta: kombinovaný
podľa spôsobu voľby témy: štruktúrovaný
podľa šírky zamerania: viacpredmetový
podľa veľkosti riešiteľského kolektívu: kolektívny, skupinový
podľa spôsobu organizácie vyučovania: v rámci príbuzných predmetov.

Ciele projektu: Kognitívne ciele: charakterizovať jednotlivé obdobia z hľadiska vývoja kadernického odboru, objasniť dôležitosť predpokladov pre výkon kadernického odboru, vysvetliť význam estetického cítenia pre odbor, popísať prevádzkareň kaderníctva, pomenovať vnútorné vybavenie dámskeho / pánskeho kaderníctva.

Afektívne ciele: rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov, vyjadrovať vlastný názor a postoje, formovať charakterové vlastnosti žiaka – zodpovednosť a samostatnosť, rozvíjať tímovú prácu, aktívny prístup k riešeniu úloh, pomáhať slabším.

Psychomotorické ciele: navrhnuť vybavenie do vlastnej kaderníckej prevádzky, na internete vyhľadať a kombinovať cenové ponuky pre nevyhnutné zariadenie, porovnať ceny jednotlivých zariadení, navrhnuť správnu propagáciu novozaloženého kadernického salónu, prezentovať svoju vlastnú prácu - správne sa vyjadrovať, vystupovať a argumentovať.

Význam projektu: zlepšiť adaptáciu žiakov na vyučovanie odborných predmetov, motivovať žiakov pre prácu v zvolenom odbore, umožniť žiakom získať nové skúsenosti a pohľady, vhodne prispieť k seberealizácii žiaka, rozvinúť tvorivý potenciál žiaka, zdôrazniť význam estetického cítenia pre odbor, podporovať rozvoj medziľudských vzťahov a sociálneho cítenia.

Medzipredmetové vzťahy: materiály, psychológia a spoločenská komunikácia, matematika, informatika, slovenský jazyk.

Prierezové témy: osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

Formy práce: projektové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie

Vyučovacie metódy: diskusia, riadený rozhovor, zhromažďovanie a spracovávanie informácií, prezentácia poznatkov

Vyučovacie pomôcky: učebnica Technológia pre 1. ročník UO kaderník, interaktívna tabuľa, PC s pripojením na internet, rysovacie pomôcky, kartičky na rozdelenie do skupín.

Časový rozvrh projektu:

1. vyučovacia hodina: *Motivačné uvedenie žiakov do problematiky projektu*
2. vyučovacia hodina: *Exkurzia v školskom kaderníctve*
3. vyučovacia hodina: *Rozdelenie žiakov do skupín, zadanie projektu*
4. vyučovacia hodina: *Práca v skupinách – vyhľadávanie a spracovanie informácií*
5. vyučovacia hodina: *Práca v skupinách - vyhľadávanie a spracovanie informácií*
6. vyučovacia hodina: *Propagácia kaderníctva – pojmová mapa*
7. vyučovacia hodina: *Prezentácia výsledkov a výklad problematiky*

Výstup projektu: skupinová prezentácia o histórii kadernického remesla, návrhu vnútorného vybavenia kaderníctva, možnostiach propagácie kaderníckej prevádzky, návrhu obchodného mena a loga pre vlastné kaderníctvo. Po každej prezentácii prebiehala diskusia k danému problému. Každý žiak triedy mal možnosť zapojiť sa do diskusie.

Spôsob hodnotenia: komisia vytvorená zo žiakov, jeden zástupca z každej skupiny - bodovou hodnotou. Učiteľ - bodovou hodnotou a výslednou známku.

Tabuľka 1 Hodnotenie práce

Číslo skupiny		Meno a priezvisko žiaka v skupine			
1. Splnenie úlohy	0 – 5 b				
2. Odborná úroveň	0 – 5 b				
3. Zrozumiteľnosť	0 – 5 b				
4. Grafická úroveň	0 – 5 b				
5. Slovný prejav	0 – 5 b				
6. Originalita	0 – 5 b				
Súčet bodov	0 - 30 b				

Prameň: vlastný návrh

Kritériá hodnotenia: splnenie úlohy, odborná úroveň, presnosť a vecnosť spracovania projektu, grafická úroveň, slovný prejav, organizácia informácií, zrozumiteľnosť, práca s prezentáciou.

2.2 Realizácia projektu o pracovisku kaderníka

1. vyučovacia hodina: *Motivačné uvedenie žiakov do problematiky projektu.*

Pretože tematický celok Pracovisko kaderníka je zaradený ako 1. tematický celok v predmete technológia 1. ročník, pred realizáciou konkrétneho projektu som na 1. vyučovacej hodine prebrala so žiakmi potrebné pojmy o pracovisku kaderníka: rozdelenie prevádzkarní a zariadenie prevádzkarne (15 min.). Potom nasledoval motivačný rozhovor o kaderníckej práci, o predstavách žiakov o zvolenom obore. Žiakom som položila otázky typu: Kto je to kaderník? Aká je práca kaderníka? Kde kaderník pracuje? Čo potrebuje kaderník pre svoju prácu? (10 min.). Koniec vyučovacej hodiny sme venovali zoznámeniu sa v triede a diskusii na tému: Prečo som si zvolil/zvolila povolanie kaderník. Žiakov som rozdelila do dvojíc (prvá v abecede s poslednou atd.). Jeden z dvojice urobil interview so svojim spolužiakom tak, aby sa dozvedel o jeho záujmoch a dôvodoch, prečo si vybral odbor kaderník. Po 5 minútach si úlohy vymenili. Potom si žiaci posadali do kruhu a každý žiak krátko predstavil spolužiaka, jeho záujmy a dôvody, prečo sa rozhodol pre prácu kaderníka. Najčastejšie odpovede boli, že už od malička radi česali bábiky, potom, že tento odbor vyštudovala ich kamarátka, ale boli to aj odpovede typu: „Neviedla som, čo iné by som si mohla vybrať a chcela som len trojročnú školu, pretože som mala zlé známky“.

2. vyučovacia hodina: *Exkurzia v školskom kaderníctve.*

Na 2. vyučovacej hodine nasledovala exkurzia so žiakmi v školskom kaderníctve, kde sme si jednotlivé vybavenie kaderníckeho salónu ukázali. Exkurzia mala vyvolať u žiakov záujem o zvolený odbor a svoj cieľ splnila, pretože predstavy žiakov o vybavení kaderníctva boli len z pozície zákazníčky v kaderníckom salóne. Z reakcií žiakov bolo jasné, že nie všetky už v nejakom kaderníctve boli a ak áno, tak len ostríhať suché vlasy a v čase propagácie odborov, keď sa na našej škole v 9. ročníku zúčastnili prezentácie. To bol aj moment, keď sa rozhodli pre štúdium tohto odboru. Spoločne sme si prezreli jednotlivé časti salónu a pomenovali všetky zariadenia, ktoré v kaderníctve boli. Taktiež sme diskutovali o farebnom riešení priestoru kaderníctva, osvetlení a vstupných priestoroch. Po dohode s majsterkou odborného výcviku im žiačky 3. ročníka urobili ukážku umývania vlasov, fúkanej ondulácie a tvorby jednoduchého spoločenského účesu.

3. vyučovacia hodina: Rozdelenie žiakov do skupín, zadanie projektu.

Žiačky som rozdelila do skupín. Každá žiačka si vybrala kartičku a podľa správneho určenia do akého priestoru zariadenie patrí sa žiačky rozdelili do štvorčlenných skupín. Na kartičkách boli zobrazené zariadenia ktoré patria na recepciu, do salónu, do čakárne. Potom nasledovalo písomné prevzatie zadania. Každá skupina si prevzala pracovný list so zadaním. Všetci žiaci riešili to isté zadanie, výsledky sme v záverečnej fáze porovnali a diskutovali o nich. Žiačky som v úvode oboznámila s cieľom projektu, spôsobom vyhľadávania informácií, so zásadami tvorby prezentácie a spôsobom hodnotenia.

Obr. 1 Kartičky na rozdelenie do skupín

Prameň: <http://www.profi-noznice.sk>

Názov projektu: Dobré kaderníctvo sa pozná na prvý pohľad

Škola: _____

Trieda: _____

Dátum začiatok: _____

Dátum koniec: _____

Členovia skupiny _____

Vypracujte úlohy:

Úloha č. 1: História kaderníckeho remesla

Vyhľadajte z dostupných zdrojov – učebnica, internet, odborné časopisy potrebné informácie. Získané informácie spracujte do prezentácie v PowerPointe, ktorá bude obsahovať:

1.- 4. snímka: História kaderníckeho remesla, vynálezy, ktoré priniesli nové metódy a prístroje do kaderníckeho remesla.

5. snímka: Sformulujte, aké vlastnosti by podľa Vás mal mať dobrý kaderník.

Úloha č. 2: Rozdelenie kaderníckych prevádzkarní

Vyhľadajte z dostupných zdrojov – učebnica, internet, odborné časopisy potrebné informácie. Získané informácie spracujte ako pokračovanie prezentácie z predchádzajúcej hodiny.

6. snímka: Rozdelenie kaderníckych prevádzkarní

7. - 9. snímka: Opíšte pracovné miesto dámskeho kaderníctva. Vyhľadajte na internete zariadenie do priestoru na umývanie, strihanie a konečnú úpravu a sušenie.

10. snímka: Vypočítajte sumu, ktorú by ste potrebovali na zakúpenie vybavenia prevádzkarne.

Úloha č. 3: Spôsoby propagácie kaderníckeho salónu

Uvažujte nad vhodným priestorom pre umiestnenia kaderníctva a otváracími hodinami v prevádzke.

Úloha č. 4: Navrhňte leták pre propagáciu novootvoreného kaderníckeho salónu, alebo loga obchodné meno pre vlastný kadernícky salón – **domáca úloha**.

Dobrovoľná úloha: Mýty a povery sa dostanú asi všade a takisto prenikli aj do kaderníckeho remesla, ak nejaké poznáte porozprávajte nám o nich.

Na vypracovanie projektu máte určené tri vyučovacie hodiny. Na štvrtej hodine zrealizujeme prezentáciu a hodnotenie projektu. Výsledky budete prezentovať na záver projektu pred spolužiakmi. Každá skupina odprezentuje svoj projekt tak, aby sa do ústnej prezentácie zapojil každý člen skupiny. Hodnotí sa:

- splnenie úlohy, odborná úroveň, presnosť a vecnosť spracovania projektu, slovný prejav, zrozumiteľnosť, práca s prezentáciou.

Úlohy vypracujte v stanovenom termíne, po ukončení vyplňte pracovný list a odpovedzte na otázky:

1. Ako sa Vám páčila práca na projekte?
2. Bola téma projektu pre Vás zaujímavá?
3. Čo Vás pri riešení projektu najviac bavilo?
4. S čím ste pri riešení projektu mali najväčší problém?
5. Navrhňte témy na riešenie nových projektov.

4. – 5. vyučovacia hodina: Práca v skupinách – vyhľadávanie a spracovanie informácií.

Tieto vyučovacie hodiny boli určené na spracovanie prezentácie. Žiaci rozdelení do skupín vyhľadávali informácie a spracovávali ich. Keďže pracovali v štvorčlenných skupinách, prácu v skupine si rozdelili tak, aby sa do činnosti zapojil každý člen skupiny.

Tabuľka 2 Rozdelenie úloh v skupine

Názov úlohy	Zodpovedná osoba	Podpis

Prameň: vlastný návrh

Žiaci vychádzali zo štúdia učebníc pre učebný odbor kaderník, ale aj štúdia doplnkovej literatúry – odborných časopisov Salón a Hair. Taktiež pracovali s počítačom

a internetom, tu som ich upozornila na možnosti vyhľadávania informácií na internete, používaní kľúčových slov a správnom uvádzaní použitých zdrojov. Žiakov som upozornila na to, aby v prezentácii používali krátke, stručné a jasne formulované vety, dostatočne veľké písmo a jednotlivé snímky mali vhodne doplniť obrázkami.

6. vyučovacia hodina: *Práca v skupinách - propagácia kaderníctva.*

Na začiatku hodiny som na tabuľu napísala pojem: propagácia salónu. Úlohou žiakov v každej skupine bolo zamyslieť sa nad možnosťami propagácie kaderníctva. V každej skupine vznikli mnohé nápady, čo všetko prispieva k propagácii kaderníckeho salónu. Výsledkom bola jednoduchá pojmová mapa v každej skupine.

7. vyučovacia hodina: *Prezentácia a hodnotenie projektu.*

Každá skupina odprezentovala výsledky svojej práce. Pri prezentácii výsledkov projektu získali žiaci nové poznatky, naučili sa diskutovať, oponovať a hodnotiť prezentované informácie. Okrem vedomostí získali žiaci aj nové zručnosti a schopnosti využívať medzipredmetové vzťahy.

Prezentácii a vyhodnoteniu práce žiakov, som venovala jednu vyučovaciu hodinu. Hodnotenie prebiehalo po prezentácii každej skupiny. Po odprezentovaní všetkých skupín prebehla v triede diskusia o tom, čo sa im pri prezentovaní vydarilo, s čím mali žiaci problémy. Po ukončení prezentácií sme na záver zhodnotili, že v každej prezentácii bola originálna. Celkové výsledky hodnotenia boli nasledovné:

- každý žiak zo skupiny odovzdal spracovanú časť úlohy, všetci splnili zadanú tému,
- každá práca obsahovala správne poznatky z viacerých dostupných zdrojov,
- jednotlivci v rámci skupiny boli ohodnotení podľa kritérií hodnotenia známku za prezentáciu, druhú známku získal každý žiak za návrh loga.

Hodnotenie projektu žiakmi: žiakom sa práca na projekte páčila, neboli to poznatky s ktorými by mali väčší problém, pretože si veľa zapamätali z exkurzie v kaderníctve. Práca s internetom pri vyhľadávaní informácií bola pre žiakov najjednoduchšia, hlavné nedostatky sa prejavili pri spracovaní informácií do prezentácie v programe PowerPoint. Aj keď prácu s programom ovládajú mali problémy s formuláciou viet. Najviac ich bavila práca pri navrhovaní loga pre vlastné kaderníctvo, zaujímavá bola aj diskusia ohľadom pracovnej doby v kaderníctve. Podľa ich návrhov by bolo kaderníctvo otvorené každý deň v týždni, v prípade zatvoreného salónu by uviedli telefonický kontakt, aby si zákazníkov objednali. Z tohto vyplýva, že ich prvotné nadšenie pre prácu v odbore je na dobrej ceste. Veľmi radi by riešili aj ďalšie projektové úlohy, najčastejšie to boli návrhy účesov na ples alebo karneval.

Hodnotenie projektu učiteľom: žiakov som v priebehu trvania projektu hodnotila slovnou pochvalou. Hodnotila som prácu v skupine, čiastkové úlohy, iniciatívu, schopnosť odpovedať na moje otázky, ale aj na otázky spolužiaka, prístup k problematike. Prihliadala som hlavne na to, že pre žiakov to bol prvý kontakt s odbornými predmetmi a projektovým vyučovaním. Po ukončení prezentácie každej skupiny som prácu zhodnotila slovnou. Páčil sa mi ich bezprostredný slovný prejav, aj keď sa často vyjadrovali neodborne, ale vedeli vhodne argumentovať, mali predstavu o tom, ako a kde by si zariadili vlastný kadernícky salón. Opísali zariadenia, ktoré sú nevyhnutné v kaderníctve. Na zariadenie kaderníckeho salónu by potrebovali cca 2500 €.

Z prezentácií bolo jasné, že ich cieľom do budúcnosti by mohlo byť založenie vlastného kaderníctva Lienka, Janka, Dominika a pod.

Obr. 2 Práce žiakov

Prameň: vlastný archív autora

2.3 Projektová úloha pre žiakov 2. ročníka

Navrhovaný projekt je určený žiakom 2. ročníka denného štúdia učebného odboru kaderník v predmete technológia. Predmet má týždenný počet hodín stanovený na 3 a celkový počet hodín na 99. Projekt som navrhla v rámci tematického celku s názvom: **Módne smery pri farbení vlasov.**

Názov projektu: **Zmenáreň**
 Vyučovaci predmet: Technológia
 Realizácia: 2. ročník, učebný odbor kaderník
 Typ projektu: podľa cieľa: konštrukčný
 podľa časovej dĺžky: krátkodobý – 6 vyučovacích hodín
 podľa navrhovateľa: kombinovaný
 podľa miesta: školský
 podľa spôsobu voľby témy: neštruktúrovaný
 podľa šírky zamerania: viacpredmetový
 podľa veľkosti riešiteľského kolektívu: práca v dvojiciach
 podľa spôsobu organizácie vyučovania: v rámci príbuzných predmetov.

Ciele projektu: Kognitívne ciele: opísať históriu a vývoj farbenia vlasov, vymenovať prostriedky na farbenie vlasov, ovládať princípy farbenia vlasov, objasniť spôsob označenia oxidačných farieb, odtiene farieb a značenie farieb, vysvetliť vymývanie farieb a dôležitosť regenerácie vlasov po farbení, posúdiť vhodnosť použitia farebného odtieňa pre zákazníčku - farebná typológia.
Afektívne ciele: rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov, vyjadriť vlastný názor, podporovať pozitívny postoj k získavaniu ďalšieho

vzdelávania v odbore, rozvíjať tímovú prácu a aktívny prístup k riešeniu úloh.

Psychomotorické ciele: navrhnuť zmenu účesu pre spolužiačku, previesť typológiu zákazníka, vyrobiť kartu zákazníka.

Význam projektu: motivovať žiakov pre prácu v zvolenom odbore, umožniť žiakom získať nové skúsenosti a pohľady, podporovať rozvoj doterajších vedomostí a zručností žiaka, vhodne prispieť k seberealizácii žiaka, rozvinúť tvorivý potenciál žiaka, zdôrazniť význam estetického cítenia pre odbor, podporovať rozvoj medziludských vzťahov a sociálneho cítenia.

Medzipredmetové vzťahy: psychológia a spoločenská komunikácia, informatika.

Prierezové témy: osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

Formy práce: projektové vyučovanie, práca vo dvojiciach

Vyučovacie metódy: diskusia, brainstorming, riadený rozhovor, zhromažďovanie a spracovávanie informácií.

Vyučovacie pomôcky: učebnica Technológia pre 2. ročník UO kaderník, učebnica Materiály pre 2. ročník UO kaderník, interaktívna tabuľa, PC s pripojením na internet, digitálny fotoaparát.

Časový rozvrh projektu:

1. vyučovacia hodina: *Motivačné uvedenie žiakov do problematiky projektu*
2. vyučovacia hodina: *Práca s informáciami*
3. vyučovacia hodina: *Diagnostický rozhovor pre nového zákazníka pred farbením vlasov*
4. vyučovacia hodina: *Práca s programom – zmenáreň*
5. vyučovacia hodina: *Práca v dvojiciach – karta zákazníčky*
6. vyučovacia hodina: *Prezentácia výsledkov a výklad problematiky*

Výstup projektu: písomná práca o histórii farbenia vlasov, druhoch a miešaní farieb na vlasy, návrh zmeny farby vlasov a účesu spolužiačky, tvorba karty zákazníčky.

Spôsob hodnotenia: Učiteľ - bodovou hodnotou a výslednou známku.

Kritériá hodnotenia: splnenie úlohy, odborná úroveň, presnosť a vecnosť spracovania projektu, grafická úroveň, slovný prejav, organizácia informácií, zrozumiteľnosť, originalita, tvorivosť.

2.4 Realizácia projektu Zmenáreň

1. vyučovacia hodina: *Motivačné uvedenie žiakov do problematiky projektu.*

Na prvej vyučovacej hodine som žiačky oboznámila s témou, cieľom a spôsobom realizácie projektu. Čo sa týka úpravy účesu – kto by nechcel vedieť, ako bude vyzerat', keď miesto dlhých blond vlasov bude mať krátke, tmavé? Zvoliť si inú farbu alebo strih? Prezreli sme si zmenu vizáže na: <http://www.supervizaz.net/blog/vlasy-%C4%8Dok%C3%A1%C5%BEE-zmena-%C3%BA%C4%8Desu>. Hair Studio Cassiopea je program určený práve na tieto účely. Je ľahko používateľný a v budúcnosti je možné ho

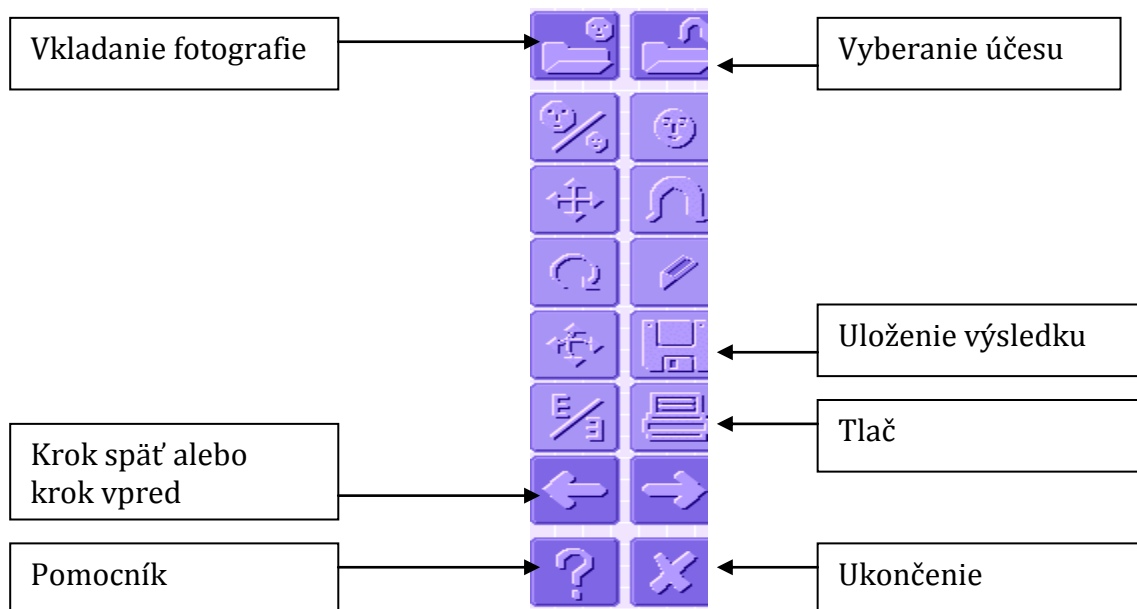
použiť aj pri práci v kaderníckom salóne, takže žiaci mali vhodnú motiváciu na prácu. Tento program som objednala priamo u výrobcu na adrese: <http://www.dtpstudio.cz/multimedia/hair-studio> a použila ho na predvedenie návrhu na zmenu účesu. Na internete sme našli aj ďalšie možnosti, ako je možné vyskúšať si premenu. Sú to napr. stránky <http://www.happyhair.cz/>, <http://makeovr.com/hairmixer/>, <http://promense.kafe.cz/>

Žiakom som po krokoch ukázala prácu s programom Hair Studio Cassiopea.

Po spustení programu sme dostali základnú plochu programu. Do plochy po ľavej strane sme umiestnili fotografiu, v ploche na pravej strane sa zobrazila ponuka účesov. Medzi týmito plochami je panel s ovládacími prvkami (obr. 2 – 5). Na úvod som žiakom ukázala jednotlivé nástroje a začali sme pracovať s digitálnym fotoaparátom. Pred samotným fotením sa žiačky rozdelili do dvojíc podľa vlastného výberu, aby sa im dobre komunikovalo, teda mali vytvoriť priateľský vzťah kaderník - zákazník. Potom nasledovalo fotenie.

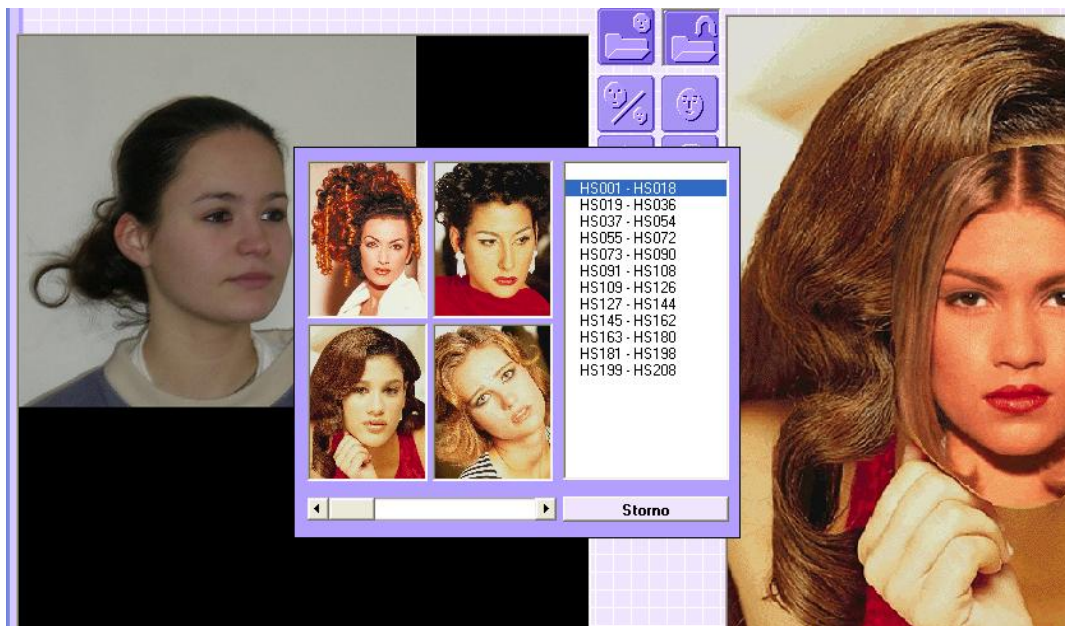
Niekoľko rád pre fotenie:

- vlasy ak je to možné dajte preč z tváre,
- nefotíte proti svetlu,
- pozor na svetlo z jednej strany, keď druhá polovica tváre je neosvetlená,
- ak je na fotoaparáte redukcia červených očí – použite ju,
- nefotíte príliš zblízka, tvár to väčšinou zdeformuje, fotku môžete orezať dodatočne.

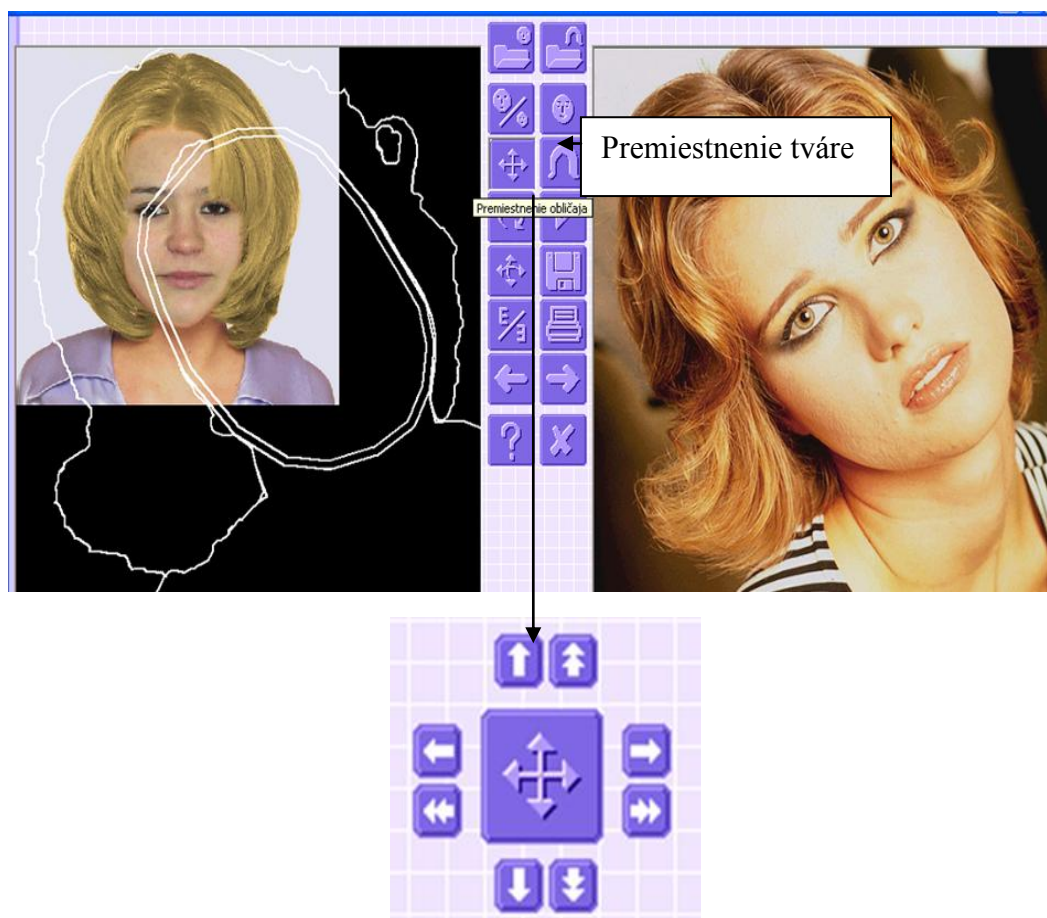

Obr. 3 Prostredie programu

Prameň: vlastný archív autora

Obr. 4 Načítanie fotografie a výber účesu
 Prameň: vlastný archív autora

Obr. 5 Premiestnenie a natočenie tváre
 Prameň: vlastný archív autora

Názov projektu: Zmenáreň

Škola: _____

Trieda: _____

Dátum začiatok: _____

Dátum koniec: _____

Členovia skupiny _____

Vypracujte zadanie:

Vytvorte návrh účesu a kartu zákazníčky pre spolužiačku a spracujte danú tému vo forme písomnej práce. Práca bude obsahovať:

Titulný list

Teoretická časť (rozsah 3 strany A4, formát podľa šablóny)

1. Opísať históriu a vývoj farbenia vlasov
2. Rozdeliť prostriedky na farbenie vlasov
3. Popísať štruktúru vzorníka farieb, ktorý sa používa v školskom kaderníctve
4. Vysvetliť systém číslovania, značenia farieb na vlasy
5. Posúdiť nové trendy vo farbení vlasov

Praktická časť (rozsah 3 strany A4, formát podľa šablóny)

1. Vytvoriť diagnostický formulár pre konzultáciu týkajúcu sa zmeny farby
2. Navrhnuť zmenu účesu a farby v programe Hair Studio
3. Vytvoriť kartu zákazníčky

Záver (1 strana A4, formát podľa šablóny)

Zoznam použitej literatúry (posledná strana, formát podľa šablóny)

Na vypracovanie projektu máte určené nasledujúce štyri vyučovacie hodiny. Na piatej hodine zrealizujeme prezentáciu a hodnotenie projektu. Prácu odovzdáte v elektronickej podobe. Písmo Times New Roman, veľkosť 12b., riadkovanie 1,5, zarovnanie do bloku, nadpis písmo Times New Roman, veľkosť 12b., tučné, zarovnanie vľavo, číslovanie stránok okrem titulného listu.

Výsledky budete prezentovať na záver projektu pred celou triedou. Každý žiak odprezentuje svoj projekt a predstaví svoj návrh. Hodnotí sa: splnenie úlohy, odborná úroveň, presnosť a vecnosť spracovania projektu, úroveň spracovania písomnej práce, slovný prejav, zrozumiteľnosť, originalita a tvorivosť.

Úlohy vypracujte v stanovenom termíne, po ukončení vyplňte pracovný list a odpovedzte na otázky:

1. Ako sa Vám páčila práca na projekte?
2. Bola téma projektu pre Vás zaujímavá?
3. Čo Vás pri riešení projektu najviac bavilo?
4. S čím ste pri riešení projektu mali najväčší problém?
5. Navrhните témy na riešenie nových projektov.

2. vyučovacia hodina: Práca s informáciami.

Úlohou žiakov bolo vypracovať teoretickú časť projektu. Žiačky pracovali samostatne pri počítači a ich úlohou bolo z dostupných zdrojov a poznatkov o farbení vlasov vypracovať teoretickú časť práce. Žiakom som pripravila šablónu, ktorú mali použiť na písomné vypracovanie projektu. Na tejto vyučovacej hodine žiaci nadviazali na svoje vedomosti s textovým editorom WORD. Všetci v ňom už pracovali, ale aj napriek tomu mali problém, aby bol v celej práci jednotný formát. Mali sklon k zmenám nadpisov pričom používali zle čitateľné a farebné písmo, „aby to bolo krajšie“, alebo „mne sa to viac páči takto“. Tu sme si vysvetlili ako ma správne vyzerat' odborná práca a ako správne citovať použité zdroje.

3. vyučovacia hodina: Diagnostický rozhovor pre nového zákazníka pred farbením vlasov.

Hodinu sme začali diskusiou o vplyve farby na vlasy na vlastnosti vlasov. Žiaci už mali poznatky farbách na vlasy, technike farbenia, chemických procesoch pre farbení. Cieľom tejto vyučovacej hodiny bolo zistiť význam správnej komunikácie so zákazníkom pred samotným kaderníckym výkonom. Dôležité bolo, aby žiačky formou rozhovoru, zistili jednoznačné želanie zákazníka, pretože zmena farby vlasov, alebo celková zmena strihu pri neodbornom zásahu môže viesť ku konfliktu medzi zákazníčkou a kaderničkou. Pre žiačky som mala pripravený pracovný list, diagnostický formulár. Žiačky sa rozdelili do dvojíc a previedli poradenský rozhovor pred farbením vlasov.

Tabuľka 3 Vzor karty zákazníka

Otázky pre zákazníka	Záznam
Čo chcete zmeniť na svojom účese?	
Ako si predstavujete zmenu farby?	
Mali ste už vlasy farbené v minulosti?	
Ak áno: Aké farby na vlasy ste použili? Aká je pôvodná farba Vašich vlasov?	
Ak nie: Ste rozhodnutá pre nejaký typ farby alebo budeme farebný odtieň vyberať spoločne?	
Posúdenie vlasov	Záznam
Hrúbka vlasov	
Štruktúra vlasov	
Predchádzajúce farbenie	
Podiel šedivých vlasov	
Záver	Záznam
Výber produktu	
Výber farebného odtieňa	
Vizualizácia	
Súhlas zákazníka	

Prameň: vlastný návrh

4. vyučovacia hodina: Práca s programom – zmenáreň.

Po poradenskom rozhovore žiačky pracovali s programom Hair Studio a navrhovali pre svoju spolužiačku rôzne typy účesov. Výsledne fotografie si uložili. Problémy s touto

činnosťou boli len v časti ukladania fotografií, tak sme si spoločne vytvorili priečinok na pracovnej ploche. Práca prebiehala tak, že žiak načítal fotografiu do programu, približne upravil veľkosť fotografie a upravil pozíciu fotografie. Vybral druh účesu z databázy, doladil veľkosť tváre a účesu a pomocou nástroja doupraviť dokončil návrh tvaru účesu. Potom vybral vhodnú farbu, bohužiaľ každá farba v programe okrem pôvodnej vyzerá dosť neprirodzene. Práca je intuitívna, žiaci si na prácu s programom bez problémov zvykli.

Tu by som chcela upozorniť, že program mám zakúpený len na účely nácviku tejto činnosti, ale na internete je dostupná jednoduchšia free verzia tohto programu s ktorou si žiačky mohli vyskúšať aj prácu v domácom prostredí. Mojim cieľom bolo hlavne to, aby sa žiačky naučili pracovať aj týmto spôsobom, to znamená, že pri poradenskej službe, ak je v salóne k dispozícii takáto možnosť vizualizácie je potrebné ju využiť, hlavne u nerozhodných zákazníčok, ktoré majú záujem zmeniť farbu vlasov alebo zmeniť celý účes.

5. vyučovacia hodina: *Práca v dvojiciach – karta zákazníčky.*

Začali sme diskusiou o tom, čo si predstavujú žiaci pod pojmom karta zákazníka a na čo je dobré takúto kartotéku v salóne mať. Od niektorých žiačok som sa dozvedela, že majú poznámky o svojich zákazníčkach, zvyčajne ide o členov rodiny, kde si hlavne zapisujú aký farbu použili pri farbení vlasov, alebo miešacie pomery farieb, ak boli s výsledným farebným odtieňom spokojné. Z tejto informácie sme vychádzali a spoločne sme vytvorili základné informácie, ktoré by mohla karta zákazníčky obsahovať:

- všeobecné informácie: meno zákazníčky, vek, povolanie, postava, farebný typ
- farebná typológia: farba očí, farba pleti, pôvodná farba vlasov
- rozbor vlasov: kvalita, hustota, smer rastu, farba, dĺžka
- rozbor tváre: typ tváre a lebky, vlasová línia, obočie, nos, sánka
- dátum návštevy a výkon činnosti
- poznámky: odporúčaná farba vlasov, problémy s vlasmi, poškodenie vlasov

Potom žiačky pokračovali v práci vo dvojiciach a navzájom robili jednoduchý poradenský rozhovor so spolužiačkou.

Po ukončení poradenského rozhovoru žiačky dokončili písomnú prácu samostatne a na konci vyučovacej hodiny ju odoslali ako prílohu e-mailom na hodnotenie.

6. vyučovacia hodina: *Prezentácia výsledkov a výklad problematiky.*

Žiačky mali k dispozícii interaktívnu tabuľu pomocou ktorej prezentovali svoje zistenia a návrhy. Výsledná prezentácia každej žiačky bola veľmi zaujímavá.

Hodnotenie projektu žiakmi: žiakom sa práca na projekte páčila. Práca s programom na úpravu účesu ich zaujala, ale nepresvedčila. Sami skonštatovali, že výsledný efekt z návrhu bol nepresvedčivý, farebný odtieň bol skreslený. Práca s programom by sa dala využiť len na vyslovené želanie zákazníčky, ale aj tu treba posúdiť ďalšie kritéria a to typ tváre, kvalitu vlasov a pod. Žiačky rozprúdili diskusiu na tému, ako presvedčiť zákazníčku o tom, že zvolený účes jej nepristane.

Hodnotenie projektu učiteľom: Prácu každej žiačky som vyhodnotila najprv písomne, ako odpoveď na e-mail, kde som vyzdvihla klady, poukázala na nedostatky a položila dve otázky k obhajobe, tak aby sa žiačky na obhajobu mohli pripraviť doma. Obhajoba projektu prebehla bez väčších problémov. Žiačky nemali problémy s aktívnym

vyjadrovaním, zapájali sa do diskusie, vedeli primerane obhájiť svoje stanoviská a zmysluplne pracovať s textom. Žiaci prejavovali o tému veľký záujem, prevažne správne vedeli odpovedať na otázky zacielené na porozumenie, vedeli aplikovať osvojené poznatky, uplatniť informácie získané z rôznych prameňov. Výsledky hodnotenia som si zapísala do vopred pripravenej tabuľky hodnotenia.

2.5 Projektová úloha pre žiakov 3. ročníka

Navrhovaný projekt je určený žiakom 3. ročníka denného štúdia učebného odboru kaderník v predmete technológia. Predmet má týždenný počet hodín stanovený na 2,5 a celkový počet hodín na 75. Projekt som navrhla v rámci tematického celku s názvom: Náročná účesová tvorba.

Názov projektu: **Návrh a realizácia náročného spoločenského účesu**
Vyučovací predmet: Technológia
Realizácia: 3. ročník, učebný odbor kaderník
Typ projektu: podľa cieľa: konštruktívny
podľa časovej dĺžky: krátkodobý – 8 vyučovacích hodín
podľa navrhovateľa: kombinovaný
podľa miesta: kombinovaný
podľa spôsobu voľby témy: štruktúrovaný
podľa šírky zamerania: viacpredmetový
podľa veľkosti riešiteľského kolektívu: individuálny
podľa spôsobu organizácie vyučovania: v rámci príbuzných predmetov.

Ciele projektu: Kognitívne ciele: vymenovať účesy patriace do náročnej účesovej tvorby, popísať rozdiel medzi náročnými a bežnými dennými účesmi, uviesť, podľa čoho volíme náročné účesy, charakterizovať kokteillové, večerné a veľkovečerné účesy.
Afektívne ciele: využiť kreativitu pri navrhovaní a vypracovaní účesov na rôznu príležitosť, podporovať pozitívny vzťah k zvolenému povolaniu.
Psychomotorické ciele: ovládať techniky tvorby náročných účesov, navrhnuť účes na spoločenskú príležitosť tak, aby ladil s odevom, líčením a doplnkami, vysvetliť technologický postup tvorby navrhnutého účesu, poznať chronologický vývoj tvorby účesov, zvoliť potrebné pracovné pomôcky v súlade so zvoleným účesom, dodržiavať pri práci bezpečnostné a hygienické zásady, prezentovať svoju vlastnú prácu - správne sa vyjadrovať, vystupovať a argumentovať.

Význam projektu: motivovať žiakov pre prácu v zvolenom odbore, umožniť žiakom získať nové skúsenosti a pohľady, vhodne prispieť k seberealizácii žiaka, rozvinúť tvorivý potenciál žiaka, zdôrazniť význam estetického cítenia pre odbor.

Medzipredmetové vzťahy: materiály, odborné kreslenie, odborný výcvik, informatika.

Prierezové témy: osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

Formy práce: projektové vyučovanie, praktická realizácia

Vyučovacie metódy: diskusia, zhromažďovanie a spracovávanie informácií, vlastná tvorba

Vyučovacie pomôcky: učebnica Technológia pre 3. ročník UO kaderník, Odborné kreslenie pre UO kaderník, interaktívna tabuľa, PC s pripojením na internet, rysovacie pomôcky, fotoaparát.

Časový rozvrh projektu:

1. vyučovacia hodina: *Motivačné uvedenie žiakov do problematiky projektu*
2. – 3. vyučovacia hodina: *Odborné kreslenie - Návrh účesu*
4. – 5. vyučovacia hodina: *Odborný výcvik – Realizácia účesu*
6. – 7. vyučovacia hodina: *Vypracovanie písomnej práce*
8. vyučovacia hodina: *Prezentácia výsledkov*

Výstup projektu: návrh účesu, realizácia účesu v školskom kaderníctve, písomné spracovanie technologického postupu, fotodokumentácia.

Spôsob hodnotenia: komisia vytvorená zo žiakov, učiteľ, majster odborného výcviku - bodovou hodnotou a výslednou známku.

Kritériá hodnotenia: splnenie úlohy, odborná úroveň, presnosť a vecnosť spracovania, grafická úroveň, slovný prejav, organizácia informácií, zrozumiteľnosť, originalita.

2.6 Realizácia projektu Návrh a realizácia náročného účesu

1. vyučovacia hodina: *Motivačné uvedenie žiakov do problematiky projektu.*

Hodinu sme začali diskusiou o súčasných módných trendoch v účesovej tvorbe. Spoločne sme hľadali inšpirácie na internete napr. <http://www.vlasyaucesy.sk/ucesy-11> <http://www.schwarzkopf.sk/sksk/sk/home.html>, <http://loshairos.com/damske-ucesy-2015-modne-trendy/>, <http://ucesy.com> (20 min.). Pred zadaním projektovej úlohy som žiakom predložila vstupný didaktický test, ktorým som zisťovala úroveň vstupných vedomostí žiakov. (5. min.)

Tabuľka 4 Otestujte si svoje vedomosti

1. Medzi náročné účesy patria:	a) módne strihy vlasov b) chemické úpravy vlasov c) účesy z dlhých vlasov
2. Slávnostné účesy na bežné spoločenské príležitosti:	a) vychádzajú z denného účesu b) mení sa pri nich strih alebo farba c) predtým je vhodné nechať narásť vlasy
3. Pri slávnostných účesoch na bežné spoločenské príležitosti máme možnosti úpravy:	a) iba jednu, že ich zmeníme b) dve, buď ich upravíme v línii denného účesu, alebo ich zmeníme c) tri, že ich ostriháme alebo zafarbíme, alebo melírujeme
4. Kokteilové účesy sa upravujú na:	a) menšie denné alebo večerné slávnostné príležitosti b) slávnostné večerné spoločenské príležitosti

	c) mimoriadne slávnostné spoločenské príležitosti
5. Večerné účesy sa upravujú na:	a) menšie denné alebo večerné slávnostné príležitosti b) slávnostné večerné spoločenské príležitosti c) mimoriadne slávnostné spoločenské príležitosti
6. Veľkovečerné účesy sa upravujú na:	a) menšie denné alebo večerné slávnostné príležitosti b) slávnostné večerné spoločenské príležitosti c) mimoriadne slávnostné spoločenské príležitosti
7. Svadobné účesy:	a) nie je potrebné dopredu vyskúšať b) je potrebné aspoň jeden krát vyskúšať c) je potrebné ich vyskúšať, len ak sú veľmi zložité
8. Malými pramienkami vlasov docielime:	a) iba oživenie účesu b) zmenu účesu c) zvýšenie alebo predĺženie účesu
9. Menšími a krátkymi príčeskami docielime:	a) iba oživenie účesu b) doplnenie účesu c) zvýšenie alebo predĺženie účesu
10. Väčšími a dlhými príčeskami docielime:	a) iba oživenie účesu b) doplnenie účesu c) zvýšenie alebo predĺženie účesu

Prameň: Technológia pre učebný odbor kaderník, 3. časť

Po vypracovaní testu som žiakom rozdala zadania. Žiačky začali pracovať na vypracovaní teoretickej časti.

Názov projektu: Návrh a realizácia náročného účesu

Škola: _____

Trieda: _____

Dátum začiatok: _____

Dátum koniec: _____

Druh spoločenského účesu _____

Vypracujte zadanie:

Vytvorte návrh náročného spoločenského účesu a spracujte danú tému vo forme písomnej práce. Práca bude obsahovať:

Titulný list

Teoretická časť (rozsah 3 strany A4, formát podľa šablóny)

1. Opísať históriu náročnej účesovej tvorby
2. Charakterizovať druhy náročných účesov
3. Posúdiť nové trendy v tvorbe spoločenských účesov – módna polícia

Praktická časť (rozsah 3 strany A4, formát podľa šablóny)

4. Nakresliť návrh náročného účesu – odborné kreslenie 2 hod.
5. Zrealizovať navrhnutý účes – odborný výcvik 2 hod.
6. Vypracovať technologický postup tvorby účesu a písomnú prácu – technológia 2 hod.

Záver (1 strana A4, formát podľa šablóny)

Zoznam použitej literatúry (posledná strana, formát podľa šablóny)

Druh náročného spoločenského účesu si zvolíte sami. Na vypracovaní projektu budete pracovať - pri kreslení návrhu na odbornom kreslení, účes zrealizujete v školskom kaderníctve na hodinách odborného výcviku. Prácu odovzdáte v elektronickej podobe. Písmo Times New Roman, veľkosť 12b., riadkovanie 1,5, zarovnanie do bloku, nadpis písmo Times New Roman, veľkosť 12b., tučné, zarovnanie vľavo, číslovanie stránok okrem titulného listu.

Výsledky budete prezentovať na záver projektu pred celou triedou. Každý žiak odprezentuje svoj projekt a predstaví svoj návrh. Hodnotí sa: splnenie úlohy, odborná úroveň, presnosť a vecnosť spracovania projektu, úroveň spracovania písomnej práce, slovný prejav, zrozumiteľnosť, originalita a tvorivosť.

Úlohy vypracujte v stanovenom termíne, po ukončení vyplňte pracovný list a odpovedzte na otázky:

1. Ako sa Vám páčila práca na projekte?
2. Bola téma projektu pre Vás zaujímavá?
3. Čo Vás pri riešení projektu najviac bavilo?
4. S čím ste pri riešení projektu mali najväčší problém?

2. – 3. vyučovacia hodina: Odborné kreslenie - Návrh účesu.

Na hodinách odborného kreslenia žiačky nakreslili návrh účesu. Ku každému návrhu doplnili príležitosť, na ktorú sa navrhnutý účes hodí. Kreslili ceruzkou pričom kládli dôraz na proporcionalitu tváre a účesu, čistotu práce, zachytenie technologických detailov. Pri tejto činnosti sa rozvíjalo ich estetické cítenie a výtvarný vkus.

4. – 5. vyučovacia hodina: Odborný výcvik – Realizácia účesu.

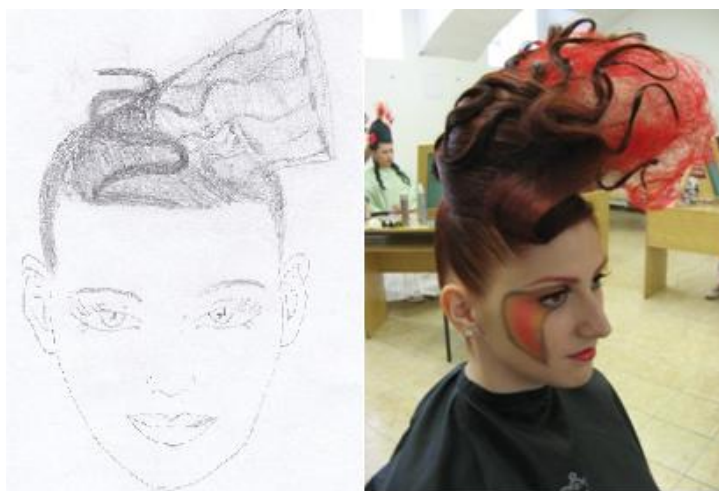
Na realizáciu navrhnutého účesu mali žiačky určených 60 minút. Pred samotným česaním si pripravili pracovné miesto a nalíčili modelku. Líčenie nebolo povinné, ale vzhľadom na to, že žiačky tretieho ročníka sa venujú aj kozmetickej starostlivosti o pleť vedeli sami zrealizovať líčenie, ktoré dotvorilo celkový efekt. Počas česania mali k dispozícii fotoaparát a jednotlivé kroky pri česaní si odfotovali. Na záver každá žiačka predstavila svoj model a popísala postup pri česaní.

6. – 7. vyučovacia hodina: *Vypracovanie písomnej práce.*

V úvode vyučovacej hodiny som so žiačkami krátko zhodnotila ich prácu pri navrhovaní a realizácii účesov. Potom pracovali samostatne na spracovaní technologického postupu. Aby bol technologický postup zrozumiteľnejší doplnili ho fotografiami, ktoré si vyfotili počas česania. Prácu na konci hodiny odoslali na kontrolu e-mailom.

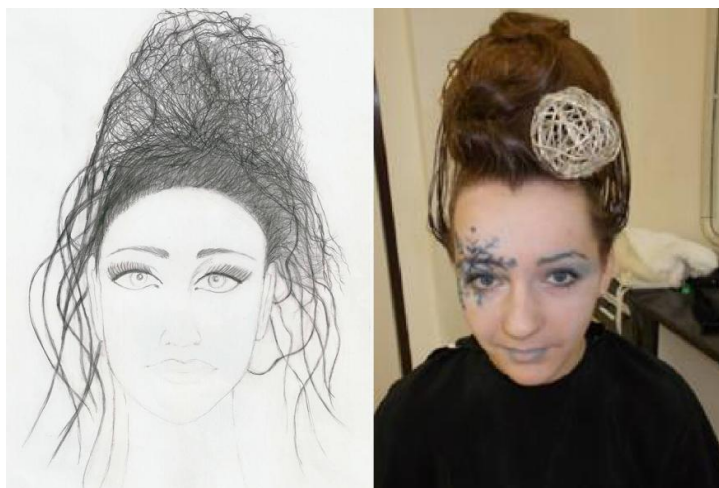
8. vyučovacia hodina: *Prezentácia výsledkov.*

Žiačky mali k dispozícii interaktívnu tabuľu pomocou ktorej predstavili svoj návrh a postup, ako účes vytvorili. Na prezentácii sa zúčastnili aj učiteľka odborného kreslenia a majsterka odborného výcviku.

Obr. 7 Fantazijný účes

Prameň: vlastný archív autora

Obr. 8 Fantazijný účes

Prameň: vlastný archív autora

Hodnotenie projektu žiakmi: žiačkam sa práca na projekte páčila. Bola to pre nich príprava na blížiacu sa záverečnú skúšku. So svojimi návrhmi aj realizáciou boli spokojné. Účesy sa im vydarili tak, ako si ich navrhli. Niektoré žiačky skonštatovali, že sa od návrhu odklonili v dôsledku zlého výberu modelky. Zhodli sa na tom, že výber modelky a kvalita vlasov je veľmi dôležitá, že tvorba náročného účesu si vyžaduje dôkladnú prípravu a účes je potrebné niekoľkokrát vyskúšať. Problémy mali aj s formuláciou technologického postupu. Až pri prezentácii pochopili, že niektoré časti technologického postupu boli nezrozumiteľné. Pri spoločnom preberaní technologického postupu sami nachádzali chyby a dokázali ich opraviť. Taktiež sa im veľmi páčilo hodnotenie práce svojich spolužiačok, pri vyjadrovaní boli taktne ale úprimné.

Hodnotenie projektu učiteľom: práca na tomto projekte prebiehala v rámci odborných predmetov a po dohode s učiteľkou odborného kreslenia a majsterkou odborného výcviku. Žiačky splnili cieľ projektu, navrhli a zrealizovali spoločenský účes. Najväčším problémom pre žiačky bolo vypracovanie písomnej práce. Práve v časti technologického postupu som nachádzala chyby. Mój záver zo spracovania technologického postupu tvorby účesu som prezentovala aj žiačkam a to tak, že zrealizujeme ešte jeden projekt, kde ich úlohou bude navrhnuť účes, spracovať technologický postup, ale česať účes bude niekto iný, napr. spolužiačka. Žiačky sa nad týmto problémom vážne zamysleli a skonštatovali, že česanie je pre nich jednoduchšie, ako spracovanie podrobného a zrozumiteľného pracovného postupu. Napriek tomu pri obhajobe projektu nemali problém zdôvodniť výber modelky, príležitosť pre ktorú účes vytvorili, popísať proces pri návrhu účesu, inšpirácie aj postup pri česaní.

Projekt som hodnotila spolu s učiteľkou odborného kreslenia a majsterkou odborného výcviku. Hodnotili sme

- **splnenie úlohy** - žiačky odovzdali prácu, ktoré spĺňa kritériá,
- **správnosť** - žiačky použili správne postupy a poznatky,
- **súhrn** - prehľad v odbore, tvorivosť, originalnosť, pracovné nasadenie.

ZÁVER

V odborných predmetoch sa dajú využívať okrem klasických vyučovacích metód aj moderné aktivizujúce metódy výučby. K týmto metódam, ktoré sa dajú využiť vo výučbe odborných predmetov, patrí aj projektová metóda, ktorá je charakteristická najvyšším stupňom samostatnosti poznávacej činnosti. Žiaci dostanú za úlohu vyriešiť skutočný problém.

Zaradenie metódy projektového vyučovania a využívanie projektov na strednej odbornej škole by som chcela odporučiť všetkým učiteľom odborných predmetov z dôvodu jeho prepojenia s praktickými úlohami zo života. Pri odborných predmetoch sa projekty venujú hlavne problematike vychádzajúcej z budúceho pracovného života, tak aby poskytli žiakom priestor na sebarealizáciu a kooperáciu. Aj napriek tomu, že príprava projektového vyučovania je pre učiteľa náročnejšia, ako pri klasickom spôsobe vyučovania prináša do výučby zmenu atmosféry a komunikácie v triede.

V svojej práci som opísala námety a postup pri realizácii projektov zameraných na prepojenie odborných predmetov v učebnom odbore kaderník s praktickým vyučovaním a ich využitie v praxi. Pri realizácii projektu bola rozvíjaná samostatnosť žiakov, schopnosť spolupráce, komunikácie, schopnosť učiť sa, riešiť problémy. Žiaci sa učili plánovať vlastnú prácu, dokončovať ju a niesť za ňu zodpovednosť. Riešenie projektu umožnilo žiakom lepšie pochopiť praktický význam učiva.

Žiakom sa tento spôsob vyučovania páčil, boli spokojní s priebehom vyučovacej jednotky, boli aktívnejší, smelší ale aj živší, hlavne počas práce v skupinách. Prejavili sa ako tvoriví a schopní pracovať v kolektíve, komunikovať medzi sebou a niesť zodpovednosť za výsledok riešenia úlohy. Hodnotila som aj ich aktivitu, komunikáciu, logické myslenie a schopnosť pracovať v kolektíve.

Využitie výsledkov práce vidím v tom, že prináša argumenty v prospech využívania projektovej metódy vo vyučovaní odborných predmetov na stredných odborných školách. Ukázalo sa, že implementáciou tejto metódy do výučby sa zvýšila motivácia a zabezpečia lepšie výkony žiakov tak, aby odborné vzdelávanie a príprava v strednej odbornej škole poskytli vedomosti, zručnosti a schopnosti nevyhnutné pre výkon povolania. V práci opisujem svoje nápady, ktoré sa týkajú práce šikovných a úspešných kaderníčok, pretože veľká skupina žiakov, absolventov v tomto odbore potom sama úspešne podniká.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. KRATOCHVÍLOVÁ, J. 2006. Teórie a praxe projektové výuky. 1. vydanie. Masarykova univerzita, Brno. 2006. ISBN: 80-210-4142-0
2. MAŇÁK, J. 2001. Stručný nástin metodiky tvořivé práce ve škole. 1. vydanie. Vydavateľstvo Paido. Brno. 2001. ISBN: 80-7315-002-6
3. OLŠAVSKÁ, A. 2009. Technológia pre učebný odbor kaderník 1. časť. 1. vydanie. Vydavateľstvo EDUCO. Prievidza. 2009. ISBN: 978-80-89431-01-4
4. OLŠAVSKÁ, A. 2011. Technológia pre učebný odbor kaderník 2. časť. 1. vydanie. Vydavateľstvo EDUCO. Prievidza. 2011. ISBN: 978-80-89431-16-8
5. OLŠAVSKÁ, A. 2012. Technológia pre učebný odbor kaderník 3. časť. 1. vydanie. Vydavateľstvo EDUCO. Prievidza. 2012. ISBN: 978-80-89431-39-7
6. PETRAŠKOVÁ, E. 2007. Projektové vyučovanie. Metodicko-pedagogické centrum, Prešov. 2007. ISBN: 978-80-8045-463-0
7. TUREK, I. 1997. Zvyšovanie efektívnosti vyučovania. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 1997. ISBN: 80-8052-136-0
8. TUREK, I. 2005. Inovácie v didaktike. 2. vydanie. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2005. ISBN: 80-8052-230-8

Internetové zdroje

9. Využívanie tvorivých metód vo vyučovacom procese stredných škôl [online]. www.rozhlady.pedagog.sk, [cit. 13.2.2015]. Dostupné na [www: www.rozhlady.pedagog.sk/cisla/pr4-2004.pdf](http://www.rozhlady.pedagog.sk/cisla/pr4-2004.pdf)
10. O projekte [online]. www.rsov.sk, [cit. 12.2.2015]. Dostupné na [www: http://rsov.sk/o_projekte](http://rsov.sk/o_projekte)
11. Aplikácia projektového vyučovania v odborných ekonomických predmetoch. [online]. www.grantjournal.com, [cit.13.2.2015]. Dostupné na [www: http://www.grantjournal.com/issue/0201/PDF/0201orbanova.pdf](http://www.grantjournal.com/issue/0201/PDF/0201orbanova.pdf)
12. Revidovaná bloomova taxonómia a kompetencie pre používanie IKT [online]. www.pdf.umb.sk, [cit. 12.2.2015]. Dostupné na [www: www.pdf.umb.sk/~lrovnanova/taxonomia_ciele_Anderson.pdf](http://www.pdf.umb.sk/~lrovnanova/taxonomia_ciele_Anderson.pdf)